17 Jaar No. 23. -- 's HERTOGENBOSCH. -- Zaterdag 22 Februarij 1845.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad.: f 12.
Franco per post. » 14.

SIC OMNE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

(Verschijnende driemalen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.)

[illegible] KIESRECHT.

(Vervolg van n°. 19)

Volgens het voorgedragen wetsontwerp zullen de leden van den stedelijken raad gekozen worden door kies-collegiën. De wetgever is hier aan de bepalingen van art. 131 der grondwet gebonden. De zamenstelling der kies collegiën, heeft evenwel eene verandering ondergaan. Zij zullen voortaan tot tweemaal meer personen bestaan als de stedelijke raad leden bevat; terwijl in steden van eene bevolking van vijf duizend inwoners of daarboven, niemand tegelijk lid van het stedelijk bestuur en van het kies-collegie zal mogen zijn. Het kies-collegie blijft in wezen tot aan deszelfs vervanging door een nieuw collegie in het volgend jaar. Volgens het nog bestaand reglement zijn over het algemeen de kies-collegiën minder talrijk, waarbij nog de bepaling komt, dat slechts de helft der leden van het kies-collegie deel mag nemen aan de benoeming, terwijl de andere helft, nog wel door het lot te bepalen, dadelijk de vergadering zal verlaten. Teregt heeft men deze zonderlinge bepaling achterwege gelaten. Ook mag hier, volgens het nog vigerend reglement, tegelijk lid van den stedelijken raad en van het kies-collegie zijn, zoodat de stedelijke raad als het ware zich zelve aanvult; iets hetgeen Hoogenpoop heeft willen voorkomen, juist door de instelling der kies-collegiën.

Thans hebben de leden van het kies-collegie zitting gedurende negen jaren; om de drie jaren treedt een derde af. Dat men een besturend, een administratief collegie voor een aantal jaren laat benoemen, dit heeft zijnen grond; maar een collegie, dat niets te doen heeft als het kiezen, dat dient oogenblikkelijk na de volbragte keuze afte treden. Men is dan ook van dit systeem terug gekomen: voortaan zal het kies-collegie slechts zitting hebben voor den tijd van [illegible] jaren.

Het kies-collegie zal zijnen eigen voorzitter benoemen. Voor iedere te vervullen raadsplaats wordt afzonderlijk gestemd.

Volgens het ontwerp zal de burgemeester [illegible] uit of buiten de raadsleden worden benoemd. Wanneer hij buiten den raad wordt benoemd, wordt door zijne benoeming geene verandering gebragt in het, overeenkomstig art. 169 der grondwet, bepaald getal raadsleden. Volgens het reglement van 4 jan. 1824 benoemt de koning den burgemeester uit de raadsleden; in die gevallen echter, waarin buitengewone omstandigheden zulks noodzakelijk mogten maken, behoudt de koning aan zich de bevoegdheid, om ook buiten den raad de benoeming van den burgemeester te kunnen doen. Volgens het afgeschaft reglement van 5 november 1815, werd de burgemeester door den koning benoemd uit drie candidaten, door den raad voor te dragen. Hier vinden wij steeds achteruitgang. Men stelt plaatselijke besturen in, omdat de gemeente zich zelve zou regeren, omdat niets aan de burgers meer vertrouwen kan inboezemen, dan te zien, dat hunne aangelegenheden bestuurd worden door mannen die zij [illegible]

Waarom laat men dan de keuze van den burgemeester, die de uitvoerende ambtenaar is, niet aan den raad zelven? In Pruissen, dat men zeker niet van al te groote vrijzinnigheid zal beschuldigen, wordt de burgemeester gekozen door de «stadt verordneten» daar is, zoowel als bij ons, de stedelijke overheid tevens werktuig van het gouvernement. Alleen heeft zich in Pruissen de regering voorbehouden, den voorgedragen burgemeester aan een examen te kunnen onderwerpen, alvorens hem te bevestigen. Daar heeft men er zich zoo weinig over te beklagen, dat in 1831, toen de wet van 1808 herzien is, de bepalingen nopens het verkiezen van den burgemeester volkomen zijn gehandhaafd. Bovendien zijn in Pruissen de burgemeesters nog meer met de politie belast dan bij ons.

De wethouders zullen door den koning benoemd worden uit een drietal der leden van den raad, door dien raad voor te dragen. Volgens het reglement van 1824 worden de wethouders zonder voordragt door den koning uit de raadsleden gekozen en slechts voor den tijd van zes jaren; zij zijn dus geheel en al van de regering afhankelijk.

Eene andere zeer dienstige verandering in het ontwerp is, dat de leden van den stedelijken raad om de zes jaren zullen aftreden. De nuttigheid dezer bepaling zal wel niemand betwijfelen. De raad is toch de vertegenwoordiging der burgerij; wanneer dan geene periodieke aftreding plaats heeft, dan kan men de leden van den raad voor hun leven laat benoemen, dan kan men dit met evenveel grond voor de provinciale staten en voor de tweede kamer der staten-generaal bepalen. De noodzakelijkheid dezer verandering is zooveel te meer van gewigt, omdat in zeer vele steden, met de schulden, die maar op elkander gestapeld worden, de plaatselijke belastingen jaarlijks toenemen en men bovendien de zoo heilzaam werkende publiciteit in de stedelijke raden mist.

Tijdens de herziening der grondwet in 1840, heeft men eene bepaling, nopens de periodieke aftreding der leden van den stedelijken raad, in de grondwet willen invoeren, maar deze verandering is toen verworpen geworden.

TURKIJE.

De hatti-scheriff, den 12 der vorige maand op last en in tegenwoordigheid van den sultan, aan de ministers en overige rijksgroten voorgelezen, bleef, volgens berigten uit Constantinopel tot den 27 dier maand, het onderwerp van alle gesprekken uitmaken. De daarin gevoerde taal, vol rondborstigheid en vastberadenheid, levert het bewijs op, dat de sultan zelf regeren en besturen wil, en dat bij hem de vaste wil bestaat om goed te doen en nuttige hervormingen in te voeren.

— Uit het hôtel van den minister Rifat Pacha te Constantinopel, zijn op den 27 januarij eenige juwelen, ter waarde van 40,000 piasters ontvreemd. Ofschoon de dader bekend is, heeft men hem echter nog niet in handen weten te krijgen.

AMERICA.

De kamer der vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten, heeft na zich voor de inlijving van Texas verklaard te hebben, onmiddelijk het vraagstuk van de Oregon in behandeling genomen, en reeds bij de eerste stemming, met 117 tegen 40 stemmen besloten, dat in dit gedeelte van America een territoriaal bestuur zou worden opgerigt.

De tekst van deze door de kamer aangenomen wet staat met eene inlijving gelijk.

Deze maatregel was door de regering voorgesteld geworden als eene aanvulling van het besluit betrekkelijk de aanhechting van Texas. Gelijktijdige stemmingen gaan van een en denzelfden geest uit.

Het schijnt dat de voorvechters van beide ontwerpen tot een vergelijk gekomen waren. Onderscheidene tegenstanders van de inlijving hebben vóór dien maatregel gestemd, onder voorwaarde dat deszelfs voorstanders [illegible] de questie van de Oregon een goedkeurend [illegible]
En het is dank zij die overeenkomst, dat [illegible] zich zoo spoedig geregeld hebben.

Wat aangaat de tegenstand van Engeland, deze is voorzien geworden, maar niemand heeft zich daardoor laten afschrikken. Sommige redenaars hebben zelfs de mogelijkheid van een oorlog met die mogendheid in 't midden gebracht en hebben niet te min hunne stemming uitgebracht. (*Rev. polit.*)

POLEN.

In brieven uit Cracau wordt gemeld, dat talrijke inhechtenis-nemingen elkander in Polen opvolgen, en dat in de gansche uitgestrektheid van het rijk eene buitengewone gisting heerscht.

Die brieven voegen er bij, dat men voor eene aanstaande crisis beducht is.

ZWITSERLAND.

De partij, welke de verdrijving der jesuiten uit Zwitserland vordert, heeft in het bewandroerend canton de overwinning behaald. Zonder tot nog toe in de andere staten van het Verbond eene beslissende meerderheid van stemmen te hebben verkregen, bestaat er niettemin alle vrees, dat de radicalen voortaan sterk genoeg zullen zijn om, willens of onwillens, de weifelende cantons mede te slepen en aan den landdag de wet voorteschrijven.

Die wet zal eene oorlogsverklaring zijn aan Lucern en aan de Catholijke coalitie.

Het eerste bedrijf van dit bloedig drama zal, naar alle waarschijnlijkheid, gunstig zijn voor de aanvallers, die het van hunne tegenstanders verrassing winnen in getal sterkte in financiële hulpbronnen en in eene sterkere, militaire organisatie.

Maar van den anderen kant valt het niet te betwijfelen dat zij eenen krachtigen wederstand zullen ontmoeten, en meer dan waarschijnlijk is het dat eene eerste overwinning, door de radicalen behaald, niets zal beslissen. De Catholijke cantons maken werkdadige toebereidselen tot den oorlog. Zij nemen alle maatregelen, welke door den nood van hunnen toestand worden geboden. De bevolking, die zij onder de wapenen geroepen hebben, legt de levendigste geestdrift aan den dag. Overal waar de stem van de bedreigde vrijheid zich heeft doen hooren, komen manhen van aanzien zich onder hare vanen scharen; gewis, zij zullen het niet zijn die den dauval zullen beginnen, maar indien zij aangerand worden, zullen zij zich hunnen ouden roem van dapperheid waardig toonen, en het zal hunne schuld niet zijn, als zij aan de radicalen niet op eene gevoelige wijze leeren, dat het gemakkelijker is hen uittedagen dan hen te overwinnen.

Wat er overigens ook gebeure, dit is zeker, dat de radicalen alleen rekening van het vergoten bloed zullen hebben te geven, en het is op hen, dat al het verwerpelijke zal nedervallen van eenen burgeroorlog, dien zij zullen ontstoken hebben, om aan hunne maatschappelijke hartstogten en aan hunnen geest van dwinglandij den vrijen loop te kunnen geven. (*Rev. polit.*)

DUITSCHLAND.

De huldiging van Pruissen, de prinsen en andere aanwezende personen waren voornemens den 18den dezer te Brunswijk te begeven, ten gevolge der aankondiging van den regeerenden hertog.

Volgens berigten uit Weenen zal de hertog Ferdinand van Saksen Coburg zich geheel buiten gevaar bevinden. Zijn toestand moet thans geene onrust meer baren.

— De keizer van Oostenrijk heeft besloten den militairen dienstijd van 14 jaren tot 8 te verminderen.

— In den nacht van den 1 op den 2 dezer heeft zich groote sneeuwmassa's op de bergwegen onder den Jura en aan den voet daarvan opgehoopt en den loop der posten gestremd. Hetzelfde is in Opper-Wallis en op den Simplon geschied, alwaar geweldige sneeuwklompen het hospitium bedreigden, en de deuren en vensters daarvan verspanden.

— Uit den Elzas schrijft men, dat sedert vele jaren aldaar zoo veel sneeuw niet gevallen is als gedurende dezen winter. In het bijzonder geldt zulks het Vogesisch gebergte, waar het verkeer, ten deze oorzake, dat zeer vele treinen gestremd zijn. Russische lijnwaden en andere in Engeland gewoonlijk winterkleeding in het werk gesteld moeten worden ten einde den ijzeren spoorweg van de sneeuw te bevrijden, die een gedeelte der linie bedekte.

— Uit Emmerik schrijft men in dato 14 dezer, het volgende:

Eergisteren nacht zette zich het ijs nagenoeg boven de stad vast, waardoor het water, dat buitendien reeds zeer hoog was, nog ongeveer 18 duim viel, en de hier aan den oever liggende schepen, welke uit hoofde van den lagen waterstand de haven niet hadden kunnen intoopen, ten deele op het drooge geraakten. Gisteren nacht verhief zich storm met sneeuwvlagen, en de ijsbedekking brak onverwacht los. De kracht van het water en het ijs was aan den mond der haven zoo sterk, dat de aldaar liggende stoomboten de *Nederlander* en *Erfgroothertogin van Hessen* ver in de monding gedreven werden. Maar door den terugstoot werd de *Nederlander* weder teruggedreven, al hare ankerkettingen en touwen braken en het schip dreef uit den mond der haven in het drijvend ijs. De koelbloedige kapitein en de moedige equipage slaagden er in, het schip, onder aan de zandbank, uit het ijs te werken en vast te maken, en des namiddags tegen één uur voer het weder tot bij de stad.

ENGELAND.

Het koninklijk jagt *Victoria und Albert* en de stoomboten *Dwarf*, *Blaekeagle* en *Rattler* zullen binnen kort een' proeftogt doen, onder de bevelen van den inspecteur der marine, ten einde hunne respectieve eigenschappen op zee te vergelijken.

— Onlangs is de oudste der Engelsche dagbladschrijvers, met name Andrew Franklin, in den Bijna zeventig jaren is hij aan de redactie van de *Morning Post*, later aan die van den *Morning Advertiser*, werkzaam geweest, tot dat hij, nog slechts weinige jaren geleden, zijne rust nam.

— Het werk van den heer Ward, lid der universiteit van Oxford, aan hetwelk de orthodoxe anglicanen eene toenadering tot de leerstellingen der Kerk van Rome verwijten, is in het op donderdag den 13 dezer te Oxford gehouden zoogenaamd universiteits concilie met 777 tegen 386 stemmen veroordeeld. Bij eene tweede stemming is de verwijdering en de ontzetting van den schrijver met 569 tegen 511 stemmen uitgesproken.

Deze uitslag was voor niemand twijfelachtig. Men kan zich nederdaads niets kleingeestiger en onverdraagzamer voorstellen dan de geest, die de meerderheid dier vergadering bezielt. Wanneer men gelooft bedenkt, dat de universiteit van Oxford bijna de helft harer leden aantreft in de rangen eener partij, welke zij als schenmakend beschouwt, kan men haar het diens uitslag niet gelijk wenschen. De protestanten schijnen daarover dan ook geene relatie tot hunnen schild te vinden, want zij juichen reeds luide moedkreten aan, en beschouwen den stand van zaken nog hachelijker dan te vuren.

SPANJE.

In de zitting van den senaat is op 11 dezer de discussie over het geheel des rapports der kommissie, wegens de dood van den heer Isturiz gebragt en ook reeds art. 1 van de wetsvoordragt aangenomen geworden.

— De heer Castillo y Ayensa zal naar zijnen post te Rome terugkeeren, zoodra het wetsontwerp zal aangeboden zijn, waarbij de nog onverkochte goederen op nieuw aan de geestelijkheid zullen toegewezen zijn.

FRANKRIJK.

Lodewijk Philips heeft een beroemden schilder naar Londen gezonden, om de portretten te maken der leden van het gemeentebestuur der hoofdstad, welke, tijdens Z. M. verblijf aldaar, zooveel toezelven het blijk hoogwaardiger adres van gelukwenschen hebben aangeboden. De koning heeft het plan der schilderij, waarop het aanbieden van dat adres zal worden afgemaald, zelf gemaakt, en gelast, dat daarvan twee gelijke stukken vervaardigd zullen worden, het eene voor het paleis te Versailles, het andere om, als een geschenk van Z. M., in de vergaderzaal van het gemeentebestuur van Londen geplaatst te worden.

— In de zitting van de kamer der afgevaardigden van den 17 dezer, heeft de minister van justitie een wets-ontwerp ingediend, strekkende om maatregelen te nemen, dat aan de leden van het legioen van eer, die voor den 6 april 1814 dat blijk van onderscheiding ontvangen hebben, in het vervolg de achterstallen hunner toelagen als zoodanig worden uitbetaald. Men wil daardoor een einde maken aan de reeds zeer oude klagte, dat, tijdens de schokken, die Frankrijk bij den val van Napoleon geleden heeft, verdienstelijke krijgslieden, die voor hunne wapenfeiten de ridderorde van het legioen van eer ontvangen hadden, verstoken zijn gebleven van het hun uit dien hoofde toekomend jaargeld. Er was een voorstel van den heer Espinasse over deze aangelegenheid bij de kamer aanhangig. Het ministerie schijnt, door zelf het initiatief te nemen, de verdere behandeling daarvan te hebben willen voorkomen.

De heer Isambert heeft in dezelfde zitting der kamer een door hem ingediend voorstel ontwikkeld, volgens hetwelk, tot beveiliging der ingezetenen tegen allerlei onderdrukking, de regtelijke vervolging van openbare ambtenaren gemakkelijker zou worden gemaakt. De minister van justitie heeft dit voorstel, hetwelk vroeger reeds driemalen was ingediend, bestreden. Hij toonde vooral aan, hoe verkeerd en nadeelig voor de klem van het openbaar gezag het zijn zou, dat, gelijk de heer Isambert wilde, de bepaling werd afgeschaft, volgens welke een openbaar ambtenaar voor misdrijven, in de uitoefening zijner betrekking gepleegd, niet kan worden vervolgd, dan na eene voorafgaande magtiging van den staatsraad. De kamer of hare meerderheid schijnt dit insgelijks te hebben ingezien. Zij heeft ten minste het voorstel verworpen.

— Men zegt dat de commissie van het budget besloten heeft, eene vrij aanzienlijke vermindering voor te stellen op het effectief van het leger in lande en eene vermeerdering van uitgaven voor de marine.

— Men beschouwt als zeker dat de heer Paul Delaroche den heer Schnetz zal opvolgen als directeur der academie te Rome.

— De Turksche gezant, Mehemet Jusuf van Lomlen, Sarim Effendi, is den 12 dezer aan boord van de *Seamandre* te Marseille aangekomen. Zijn gevolg bestaat uit vijftien personen. (*Semaphore.*)

— De commissie voor de geheime fondsen heeft den 17 dezer eene vergadering gehouden, zij heeft mededeeling ontvangen van den uitslag der rapporteurs den heer Debelleyme. Het rapport werd zonder veranderingen aangenomen.

— Mgr. de Bonald, aartsbisschop van Lyon, heeft vermeend in zijn vasten mandement, het werk van den heer Dupin getiteld: Handboek van het kerkelijk regt in Frankrijk, te moeten veroordeelen.

Volgens den *Moniteur* is die kerkvorst daarmede bij den staatsraad wegens misbruik van magtaangeklaagd.

— In de laatst ontvangen berigten uit Algiers, gedateerd 5 febr. leest men:

Abd el-Kader, wiens naam alleen genoeg de Fransche legerafdeeling van Tlemsen en tegelijk het keizerrijk Marocco in onrust houdt, heeft zich

heid de hoofd in het hart zijner tegenstanders zien de vreeslooze, die van hem afgevallen zijn, vullende levendig houden, brengt hij in allerlei richting, hoff ware oproerige verschijnselen in omloop, die de ligtgeloovigen als reeds werkelijk gebeurde zaken aannemen. Zoo kondigt dit thans zijn aanstaanden terugkeer naar Algerie aan, aan het hoofd van een talrijk leger, uit nieuw aangeworven, nog nimmer overwonnen krijgslieden zamengesteld. Pogingen tot terugkeer van zijne zijde zijn zeer zuggelijk, maar voor ons niet te duchten; veeleer zou het te vreezen zijn, dat de heerschzuchtige, euvele raadgevers en regeringloosheid in het keizerrijk Marocco aanstookt en zich van den troon van den zwakken Abd el Rhaman meester maakte, die zelfde niet in staat zou zijn, om dien te verdedigen.

Alle andere berigten van genoemde dagteekening geven een zeer gunstig denkbeeld van de rust en onderwerping aan het gezag der Franschen die thans in Algerië heerschen.

— Te Parijs zijn berigten uit Griekenland ontvangen, dat de oproermakers, die Etolie nog steeds bleven verontrusten, zich aan de overheid onderworpen hebben.

— Voor eenige dagen werd een boer uit Montardon, die eene vracht hout naar Pau reed, door drie wolven aangevallen. De boer heeft geen beter middel weten te vinden, om zijne vijanden op eenen afstand te houden, dan zijne paarden uit te trekken en opmerkelijk tusschen beiden door te slaan, door welk middel hij eindelijk bij het naaste dorp van zijne geduchte aanranders is ontslagen geworden.

— Meermalen is aangemerkt geworden, hoe de sluikhandel aan de noordelijke grenzen van Frankrijk met voorbeeldelooze stoutheid en in grooten omvang gedreven wordt; doch hetgeen men thans, onder dagteekening van den 9, uit Mareches, in het departement van de Aisne, schrijft, gaat alles te boven, wat vroeger dienaangaande vermeld was. De smokkelaars schijnen in die streken als meesters voet te zijn ingerigt, gelijk uit onderstaande romans van de Italiaansche roperverhalen gaat te lezen. Men hoore slechts wat de brief verhaalt: « De vermaarde smokkelaar Carlier is heden, ten acht ure 's morgens, door de gemeente Mareches gekomen, met twee en twintig zijner goederen medevoerende ruitors. Eene tamelijk korte halt, welke zij in eene herberg dezer gemeente gehouden hebben, heeft ons gelegenheid gegeven hen naauwkeurig op te nemen; elk paard draagt op de borst eene plaat van gebronst koper, waarop een Mercuriusstaf, vervolgens het nummer van het paard en daaronder de woorden *Brigade van Louvenburg*. — *Industrie.* — *Koophandel* gegraveerd zijn. Ieder man der bende is op gelijke wijze gekleed; zij dragen een zeer korten om het lijf sluitenden kiel (casaque), als ook een gordel, voorzien van een paar dubbele pistolen en van een lang, in eene schede gestoken mes. Hun mantel en hoed zijn van gewast linnen. De lading, welk elk hunner op zijn paard heeft, bestaat uit twee baaltjes, met zwaar waslinnen overtogen en met riemen vastgegespt. Zij zijn allen gewapend. Hun hoofdman, dan aanvoerder daarentegen is ruim 1 meter 80 centimeters lang, schijnt hoogstens 25 jaar oud te zijn, en draagt zijn haar in lange krullende lokken. Zijn kleed is een zwarte Poolsche rok met zoogenaamde *brandenbourgs*, en daarover draagt hij een violetblauwen zeer korten mantel. De stoutheid van dit onverschrokken voorhoofd gaat alle geloof te boven. — Na zich een oogenblik opgehouden te hebben, als de bende op gestrekten galop in de rigting van Arles verdween."

BELGIE.

Koning Leopold, die den 14 dezer naar zijn landgoed in de Ardennes vertrokken is, werd aanstaanden zaturdag van daar op het kasteel te Laeken terug verwacht.

— Men schrijft uit Luik:

Sedert lang had mgr. de aartsbisschop van Luik plan om eene reis naar Rome te doen; de prelaat is thans naar de hoofdstad der christen wereld vertrokken. Hij neemt zijnen weg over Turin, alwaar hij een bezoek zal afleggen bij een der leden van zijne familie, die aldaar zijn verblijf houdt.

— De vorige week is de diligence van van Gend en Co., rijdende van Meenen naar Yperen, in de gemeente Gheluwe omgeslagen. Het rijtuig was zwaar beladen, en er waren veel reizigers in. Gelukkig is niemand gekwetst geworden, en heeft men geene ongelukken te betreuren.

NEDERLAND.

's BOSCH, 20 februarij. Men schrijft ons uit Heusden in dato 19 dezer:

In het laatst der vorige week liep alhier een gerucht, dat er in den nacht van den 12 op den 13 dezer van zekere eendenkooi te Driel, in den Boemeler waard zouden ontvreemd zijn al de stalvogels. — Al spoedig bevestigde zich die tijding in dezer voege, dat er een 50- a 60-tal eendvogels, die meestal kenbaar of gerend waren en tot de gemelde eendenkooi behooren, vermist en vermoedelijk ontvreemd waren.

Bij dat gerucht, op den 15 dezer maand alhier kenbaar geworden, herinnerden zich eenige inwoners, vrijdag bevoren eendvogels gekocht te hebben, die langs de straten der stad waren geveild geworden, door een manspersoon, waarvan men geen ander signalement wist aan te duiden, dan dat hij niet groot, maar gezet was.

De dienstijverige wachtmeester commandant der alhier gevestigde brigade marechaussée, Jan Heybeek, naauwelijks van dien diefstal onderrigt, gaf opnieuw een bewijs van zijne onvermoeide pogingen, schranderheid en buitengewone geschiktheid, in het opsporen van de misdaad, daar hij reeds, geheel op zich zelve en zonder hulp van anderen, een verdachte persoon in handen kreeg, terwijl hem een ander door toeval ontsnapte en hij van af dien tijd geen oogenblik verzuimde, om zich te Driel, zelfs hier en in de omstreken te vergewissen, dat hij daadwerkelijk een der daders of medepligtigen meester was, met dat gewenscht gevolg, dat hij binnen vierentwintig uren de volle overtuiging en de bekentenis van den persoon bleven bekwam, dat hij met behulp van nog twee anderen, 60 a 70 eendvogels van de eendenkooi van de Laar te Driel, in den nacht van den 12 op den 13 dezer maand, ontvreemd had.

Eere zij den vlijtigen politie-beambte, wiens roem in het ontdekken van zoovele misdaden in deze streken reeds gevestigd was en die (ofschoon reeds in gevorderden leeftijd) noch te noch rust ontziet, om zich ook bij het naburig Gelderland dienstbaar te maken.

Heusdens in- en opgezetenen zijn den wachtmeester commandant der brigade marechaussée Jan Heybeek, gestationneerd te Heusden, veel verpligt, en onthouden hem van hun erkentenis niet; en worden hunne wenschen vervuld, dan voorzeker zal de justitie, indien zij daartoe bij magte is, zoovele buitengewone burgerlijke verdiensten, buitengewoon weten te beloonen en en de regte waarde te schatten.

— ARNHEM, 18 febr. De heer mr. C. Verwayen, boekdrukker en redacteur te Nijmegen, aanlangs wegens weigering tot het afleggen van den eed en het geven van getuigenis in de bekende zaak van den heer letterzetter P. van de Valck, door het hof alhier in gijzeling gesteld zijnde, werd, alhoewel bij de behandeling voor bedoelde zaak voor het hof gebragt, de letterzetter van de Valck, ofschoon behoorlijk gedagvaard zijnde, was even als bij de vroeger bepaalde teregtzitting niet tegenwoordig. De heer Verwayen in die zaak als getuige verhoord zullende worden, verklaarde niet alleen bij zijne weigering tot het afleggen van den eed of het geven van getuigenis te volharden, maar ook dat hij protesteerde tegen het op den 21 januarij ll. door genoemd hof tegen hem gewezen arrest. Het openbaar ministerie tegen den onwilligen getuige gevangenisstraf geëischt hebbende, heeft het hof denzelven deswege tot drie maanden gevangenis en in de kosten veroordeeld. Hierop volgde de behandeling der zaak tegen den genoemden letterzetter, tegen welken het openbaar ministerie, na ontwikkeling der daarvoor bestaande gronden, eene gevangenis van 6 maanden, eene boete van *f* 100 en ontzegging der burgerregten gedurende vijf jaren eischte. Het hof heeft echter dien beklaagde, met bevestiging van het vonnis der arrondissements-regtbank te Nijmegen, vrijgesproken, op grond onder anderen dat hij genomen de beklaagde in het bekend artikel van het dagblad *de Bataaier* de leden der staten-generaal had gehoond en gelasterd, de stand en de betrekking van denzelven, mitsgaders *de gedragingen van den getuige* Mr. Verwayen gedurende het regtsgeding, de overtuiging der schuld voor denzelven niet had gevestigd, om daarop eene veroordeeling uitte spreken.

's HAGE, 19 februarij. De hooge raad, kamer van strafzaken, heeft heden uitspraak gedaan op het beroep in cassatie van S. van Prag c. s.l, die door het pros. geregtshof van Noord-Holland, ter zake van geld-noeijerij, veroordeeld zijn. De hooge raad heeft het beroep der requiranten verworpen, doch het arrest vernietigd, voor zoo verre daarbij gelast is, dat de vernikte muntspecien niet aan de eigenaars zullen worden terug gegeven dan na vooraf onbruikbaar te zijn gemaakt. De hooge raad heeft te dien opzigte ten principale gelast, dat die stukken alsnog aan de daarop regthebbenden zullen worden terug gegeven.

— Men wil dat tegen een der redacteurs van een sedert eenigen tijd in deze residentie verschijnend weekblad, bij de justitie eene klagt wegens laster is ingediend, en dat de verhooren voor den heer regter commissaris reeds zijn afgeloopen, en de stukken verzonden aan de raadkamer. Men verhaalt dat de schrijver van het artikel dezelfde persoon zou zijn, die onder anderen in 1841 tot eenige jaren gevangenisstraf is veroordeeld, als hebbende Z. M. Willem II boosaardiglijk en openbaar gesmaad, gehoond en gelasterd, en aan wien, ofschoon hij voortvlugtig was, door Z. M. den koning genade werd geschonken.

— Gisteren avond is in deze residentie overleden, in den hoogen ouderdom van 73 jaren, de edelhoog achtb. heer mr. Antonie Willem Philipse, president van den hoogen raad der Nederlanden, commandeur der orde van den Nederlandschen leeuw enz.

UTRECHT, 19 febr. Het gerucht, als zou de dienst op den Rijnspoorweg den 15 maart eerstkomende, tot aan het station achter de paardenposterij de Klomp, bij Vreeswijk, zal doorloopen; de zomerdienst zou omstreeks den 15 april in werking komen, en de opening van den weg tusschen vermoedelijk tot Arnhem plaats hebben.

GRONINGEN, 17 febr. In den nacht van den 16 op den 17 dezer barstte een hevige brand uit in den oliemolen van den heer Swaagman, staande te Briltil, gemeente Zuidhorn. Toen men tusschen 12 en 1 ure dezen brand ontdekte, woedde die reeds dermate, dat er, in weerwil der aangewende middelen, aan geen blusschen viel te denken, zoo dat alles eene prooi der vlammen geworden. De schade berekent men op *f* 25,000 a *f* 30,000; zijnde er, behalve den molen, een bergruimte, oliehuis, ongeveer 250 ned. vaten olie, 800 stuks raap- en lijnkoeken, en nagenoeg 12 lasten

koolzaad enz., zoo goed als totaal verbrand. De behuizing en knechtswoningen zijn gespaard gebleven. Men verneemt dat de gebouwen tegen brandschade waren verzekerd. De oorzaak van dezen brand is onbekend.

ZWOLLE, 17 febr. Wij vernemen dat het ontworpen plan van verbinding van Nederland met Noord- en West Duitschland, door middel van spoorwegen door Overijssel de meeste belangstelling bij Z. M. den koning en de hooge regering heeft opgewekt, en dien ten gevolge waarschijnlijk spoedig eene nadere opneming tot verdere uitwerking van het ontwerp zal plaats hebben.

(*Overijs. Ct.*)

Mengelwerk.

PSAPHO.

Mégas Thèos Psaphon.

In Lybie, magtig ver van hier,
Gebeurde, in oude dagen,
Een feit, waarvan mijn blijde lier
Een woordje wil gewagen.

Daar leef'e een man die Psapho heet:
Hij was niet zeer verstandig,
En nedrig, dat ook was hij niet,
Maar, tot vergoeding, handig.

Wel was hij d'eerste baas van 't land
In 't eindloos verzen weven;
Maar ieder riep: « versleten trant!
't Is zonder ziel en leven."

Eens sprak hij tot zich, onverbloemd:
« Niet langer kan dit duren;
Er is geen schepsel, dat mij roemt
Bij vrienden of geburen.

« Niet langer steun ik op een vriend,
Om naar de stangewelven
Vergoud te varen: neen, men dient,
Men prijst het best zich zelven.

« Een groote God, ja, wil ik zijn,
Dien elkeen luid zal zingen.
Reikt mij uw zetel, o Jupijn!
Knielt voor mij stervelingen!"

Weldra ving bij een voog'lenstoet,
Die daar te schreeuwen zaten,
Hij slim dan hij nog, en slechts goed
Om anderen na te praten.

En: « Psapho is een groote God,"
Dit zei hij hun te voren,
Tot elk dit riep uit éénen strot,
Verdoovend zelfs zijne ooren!

Elk keut nu, peinsde hij, zijn les
Om 't volk in slaap te wiegen;
Met liet hij een dozijn of zes
Vrij naarde bergen vliegen.

Daar schuldde en schaterde een gesnap.
Dat Psapho hoog vergoodde;
Al was 't maar arme vogelklap,
Meer was er niet van noode.

Een lof vernam het dom gemeen,
Ten uiterste verwonderd;
Voor eenen God hield hem elkeen,
De wijzen uitgezonderd.

Zij moesten zwijgen evenwel,
Gelijk men kan begrijpen,
Of anders hadden ze in hun vel
Zich dedig voelen rijpen.

Vereerd gevierd en aangebeên
Van kleinen en van grooten:
Daar zijn eenvoudig: ja, of: neen!
Werd krijg en vreê besloten.

Maar wat gebeurde er met den God?
Een vogel bij erratum
Riep: « Psapho is een groote zot!"
Gedaan was 't sinds dien datum.

De kracht eens letterkens is groot,
Zoo 't spellings twisten toonen;
't Bragt d'aardschen Jupiter in nood,
Die ras zich zag onttroonen.

Hij vlood, en om zijn eigen waan
Te troetelen in zijn rampen,
Dong hij maar laauweren voortaan
In alle dichterkampen!

Hij stierf in de allerdiepste ellend,
Hij, vroeger aangebeden;
Lang voor zijn dood al onbekend,
Als dichter overleden.

Hij stierf; maar nog leeft zijn geslacht,
En bloeit van alle kanten,
Al worde 't vroeg of laat veracht:
En de exters zijn — couranten.

P. S.

Advertentien

*** Ten sterfhuize van den Heer *C. F. VAN DER MEULEN*, in leven Mr. Horologiemaker te *'s Hertogenbosch* in de Vughterstraat, zal in het openbaar door den Vendumeester *J. DE BRUYN* worden verkocht.

Op Maandag den 3 Maart 1845 's namiddags ten twee ure, eene aanzienlijke partij GOUDEN EN ZILVEREN, zoo nieuwe als oude

HOROLOGIEN;

alsmede een grooten voorraad, zoo nieuwe als oude HOROLOGIEMAKERS - GEREEDSCHAPPEN en HOROLOGIEMAKERS FOURNITURES.

En op *Dingsdag* den 4 Maart en volgende dagen eene aanzienlijke hoeveelheid verschillende soorten van gemonteerde en niet gemonteerde PENDULEN en BRILLENGLAZEN; benevens eenige HUISMEUBELEN, bestaande in: Kabinetten, Kasten, Stoelen, Tafels, Spiegels, Porcelein, Schilderijen, Goud, Zilver, Glas, Aardewerk en het een ander zal worden geveild. Alle welke goederen den 1 *Maart* 1845, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 ure voor een ieder zullen te zien zijn.

*** Bij *H. H. VAN ROMONDT*, Boekverkooper te *Utrecht*, is van de Pers gekomen en *alom* verkrijgbaar gesteld:

A. J. VAN BEMMEL, R. K. Priester, **Symbolick** of vergelijkende verklaring der godsdienstige geschilpunten tusschen KATHOLIEKEN en PROTESTANTEN, naar derzelver belijdenisboeken. Het Hoogduitsch van J. BUCHMANN vrij gevolgd, 3e stuk..... *f* 2,10.

In dit *derde stuk* wordt de leer der SACRAMENTEN, waaronder het Mis Offer en de leer over de *Strijdende*, *Lijdende* en *Triomferende* Kerk behandeld.

Hetzelfde Werk, de drie stukken compleet. *f* 6,—.

ALLESSANDRO MANZONI, de **Zedeleer** der Roomsche Kerk. Naar het Italiaansch. *f* 3,—

J. A. VERBRUGGE THIJM, **drie gedichten**..... *f* 1,25.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

In de maand Junij of Julij 1845, zal, op dag, uur en plaats nader te bepalen, door de gezamenlijke Eigenaren, in het openbaar, voor een dantal Jaren worden verhuurd:

Twee Wind- Koren- Boekweit- en Pelmolens,

met daarbij behoorende HUIZINGEN en LANDERIJEN, staande en gelegen te *Veghel*, eene bevolking hebbende van omgeveer **4000** Zielen.

Te aanvaarden met half December eerstkomende. Inlichtingen zijn te bekomen bij den mede-eigenaar, den heer A. VERBEEK en den Notaris DE MUNCK te *Veghel*. Brieven *franco*.

*** De grootefinale opruiming van Linnen- Damasten- en Tafelgoederen, zal vasten zeker tot op zaturdag open zijn.

NB. Er is nog voorhanden eene Partij ½ BREED, 5 Ellen LANG **Damasten Tafellaken** met 12 **Servetten**, het Stel 18 Gulden; en eene Partij **Servetgoed** en **Tafellaken**, 5 Ellen Lang met 12 **Servetten**, het Stel 11 Gulden.

*** F. J. VAN PELT, Apothecker te *Nijmegen*, verlangt met 1o. Mei, op aannemelijke voorwaarden, **een' Bediende en Leerling**, van de R. K. Godsdienst. — Er is tevens gelegenheid om zich in Chemie en Botanie te bekwamen. *Brieven franco.*

*** Bij *A. VOS* te *Helmond*, zijn te bekomen **ALLERBESTE BONETTEN a *f* 3,50.**

Graanmarkt

VAN 'sHERTOGENBOSCH,

den 17, 18 *en* 19 *Februarij.*

ROGGE 10 cents hooger, BOEKWELT en HAVER prijshoudend; het navolgende is besteed geworden per Nederlandsch mud, als:

ROGGE.	*f* 4.40 a *f* 4.60.
BOEKWEIT.	» 3.90 a *f* 4.60.
HAVER.	» 2.00 a *f* 2.20.

Presumtieve waarde op weight:

Rogge van 72 N. P. gewogen *f* 4.90, of per N. P. 6¾ c.
Boekweit » 68 » » *f* 4,50, » » 6⅝ »
Haver » 44 » » *f* 2,20, » » 5 »

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 20 februarij is geschied *f* 4.85.

De 3 Nederlandsche ponden roggebrood 25½ cents.
Het Nederlandsch pond boter *f* 0.60 a *f* 0.68.

De zetting van het tarwe brood wordt alhier gereguleerd naar de prijs courant der beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

Tarwe. Per mud.

Zeeuwsche, Overm. en Kadzand, 1843, *f* 8,25.
» » » » 1842, *f* 7,50.
» » » » 1844, *f* —,—.
» Blaauwe 1843 en 1844, *f* 5,50.
Rijn en Kleefsche. . . *f* 8,41 oud *f* 9,10.
Kleefsche en Hoogl. . . *f* 8,83. » *f* 9,40.

AMSTERDAM 19 FEBRUARIJ 1845.

Tarwe prijshoudend: 182 p. bonte Poolsche *f* 25 bij partij.

Rogge ook prijshoudend: 122 p. Pruisische 1[illegible] bij partij.

Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad 1½ p. hooger: Kruisdot p. Vrijaf 50½ p. oud Gron. 53 p. [illegible] in April, [illegible] en Sept. 60½ p. Oct. 60 [illegible]

Raapolie zeer willig per [illegible] 37½; Vlas *f* 36[illegible] Mei *f* 36½; Sept.-[illegible] *f* 36[illegible] 50.

Lijnolie per [illegible] *f* 28½ Vlas *f* 27½, Hennepolie per 6 w. *f* 33½, Vlas *f* 32.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 19 Februarij, ten vier ure.

W. ½ 22 pCt. 68⅝, ⅞ Nieuwe 3 pCt. 97½. Bin Certificat pCt. 98⅞. Am. Synd. 4½ pCt 100. Rijn-Spoorw. 110½, 110. Dito Oubep 23½, ⅞. Dito Coupons 26½, ½. Dito Binnen [illegible] pCt. 33½, 34½. Parijs te Lond. 2½ pCt. 35[illegible] Oude Russen [illegible] 98. Do. Stieglitz en Co. 90½. Erfelijk M. Grieken 12[illegible] Obligatien Dito 12½.

Ter drukkerij van D. A. A. DE KOOY.